

ALMANCA İKİNCİ BASKIYA
YAZARIN ÖNSÖZÜ
[1869]

ERKEN ölen dostum Joseph Weydemeyer,* New York'ta, 1 Ocak 1852'den başlayarak haftalık siyasal bir dergi çıkarmaya niyetleniyordu. Bu dergi için benden de hükümet darbesinin tarihini yazmamı istedi. Şubatın ortasına kadar, her hafta, "Louis Bonaparte'ın 18 Brumaire'i" adlı yazıları ona ulaştırdım. Bu arada, Weydemeyer'in ilk planı başarısızlığa uğradı. Ama 1852 yılının ilkyazında, *Die Revolution* [Devrim] adlı aylık bir dergi yayınladı, derginin ilk sayısı "18 Brumaire"den oluşmaktadır. O zaman, bu dergiden birkaç yüz adet Almanya'ya gönderildi, ama kitapçılarda satışa çıkarılamadı. Derginin dağıtımını önerdiğim aşırı radikal geçinen bir Alman kitapçı, beni, böyle "yersiz" bir öneri karşısında duyduğu erdemli korkusunu belli ederek yanıtladı.

* Amerikan İç Savaşı sırasında St. Louis bölgesi askerî komutanı. — *Marx'ın Notu.*

Bu olgulardan da anlaşılacağı gibi, bu kitap, olayların doğrudan baskısı altında doğmuştur ve tarihsel malzemesi Şubat (1852) ayının ötesine geçmez. Şimdi bu yeni baskısı, kısmen yayınevinin talebi, kısmen de Almanya'daki dostlarının ısrarlı istekleri üzerine yapılmıştır.

Aşağıyukarı *aynı zamanlarda* yazılan ve aynı konuyu işleyen yapıtlar arasında yalnızca ikisinin sözü edilmeye değer: Victor Hugo'nun *Napoléon le petit*'si [*Küçük Napoléon*] ve Proudhon'un *Coup d'état*'sı [*Hükümet Darbesi*].¹

Victor Hugo, hükümet darbesinin sorumlusuna karşı acı ve nükteli sövüp saymalarla yetiniyor. Olayın kendisi, ona, duru gökte çakan bir şimşek gibi görünüyor. Olayı, yalnızca, tek bir bireyin şiddet eylemi olarak görüyor. Bu bireye, tarihte *eşi görülmemiş* kişisel bir girişkenlik gücü yükleyerek, onu küçültmek yerine büyüttüğünün farkına varmıyor. Proudhon ise, hükümet darbesini, daha önceki tarihsel gelişmenin sonucu gibi sunmaya çalışıyor. Ama, hükümet darbesinin tarihsel yapısı, onun kaleminde, darbenin kahramanı için tarihsel bir mazerete dönüşüyor. Böylece, sözde *nesnel* tarihçilerimizin düştükleri yanılgıya düşüyor. Bana gelince, ben, tersine, Fransa'da, *sınıf savaşımının* nasıl olup da sıradan ve gülünç bir adamın kahraman rolü oynamasına izin veren koşulları ve durumu yarattığını gösteriyorum.

Kitabın yeniden bir elden geçirilmesi, özel havasını kaybettirecekti. Onun için yalnızca baskı yanlışlarını düzeltmek ve bugün artık anlaşılmayacak olan anıştırmaları kaldırmakla yetindim.

Kitabımın son tümcesinde söylediğim, "Ama imparatorluk pelerini, en sonunda Louis Bonaparte'in omuzlarına düştüğü gün, Napoléon'un tunçtan heykeli, Vendôme dikilitaşının tepesinden gümbürtüyle devrilecektir." sözü gerçekleşti bile.²

1815 seferi üzerine yazdığı kitabında,³ Napoléon tapıncısına karşı ilk saldırıya geçen, albay Charras oldu. O zamandan bu yana ve özellikle şu son birkaç yılda, Fransız yazını, tarihsel araştırma, eleştiri, taşlama ve alay türü silahlarla

Napoléon efsanesine ölümcül darbeyi indirdi. Geleneksel popüler inanıştan bu keskin kopuş, bu büyük zihinsel devrim, Fransa dışında pek az dikkat çekti ve hiç de anlaşılmadı.

Son olarak bu kitabın, bugün özellikle Almanya'da pek çok kullanılan *sezarcılık* teriminin artık bir yana atılmasına katkıda bulunacağımı umuyorum. Bu sezarcılık deyimi ile yapılan yüzeysel tarihsel örneksemede, işin özü, yani eski Roma'da, sınıf savaşımının yalnızca ayrıcalıklı bir azınlığın içinde, özgür zenginler ile özgür yoksullar arasında geçtiği, oysa halkın büyük üretici kitlesinin, kölelerin, çarpışanlar için basitçe pasif bir basamak oluşturduğu unutuluyor. Sismondi'nin, "Roma proletaryası, toplumun sırtından geçiniyordu, oysa modern toplum, proletaryanın sırtından geçiniyor." biçimindeki anlamlı sözü unutuluyor. Antikçağdaki ve modern zamanlardaki sınıf savaşımının maddi ekonomik koşulları birbirlerinden o kadar tamamıyla farklıdır ki, bu savaşımlardan doğan politik figürler arasında da, Canterbury piskoposu ile büyük rahip Samuel arasındaki benzerlikten daha fazla bir benzerlik olamaz.

Londra, 23 Haziran 1869

KARL MARX